

CUNOSTINTE FOLOSITOARE

Seria C.

DIN LUMEA LARGĂ

SUB DIRECTIVA REDACȚIONALĂ A D-LUI PROF. UNIVERSITAR
I. SIMIONESCU

JAPONIA

TARA MINUNILOR

DE

I. SIMIONESCU

Profesor la Universitatea din București

CARTEA ROMÂNEASCĂ

No. 44.

Prețul Lei 8.—

„CUNOȘTIȚE FOLOSITOARE“

* = 8 lei; celelalte 5 lei

Seria A. „Știință pentru toți“.

- No. 1. Cum era omul primitiv de *I. Simionescu*.
2. Viața omului primitiv de *I. Simionescu*.
4. Albinele de *T. A. Bădărău*.
8. Furnicile de *T. A. Bădărău*.
10—11. Pasteur de *C. Motaș*.
13. Telefonია fără fir de *Tr. Lalescu*.
14. Porumbeii mesageri de *V. Sadoveanu*.
15. Planeta Marte de *Ion Pașa*.
16. Dela Omer la Einstein de *General Sc. Panaitescu*.
17. Cum vedem de *Dr. I. Glăvan*.
18. Razele X. de *Al. Cișman*.
19. Omul dela Cucuteni de *I. Simionescu*.
20. Protozoarele de *I. Lepși*.
21. Fulgerul și trăsnetul de *C. G. Brădeșanu*.
22. Nebuloasele gazoase de *M. E. Herovanu*.
23. Bacteriile folositoare de *I. Popu-Câmpeanu*.
24. Scrisori cerești (Meteorite) de *I. Simionescu*.
25. Din istoricul electricității de *Stel. C. Ionescu*.
26. Mercur și Venus de *C. Negoită*.
27. Reumatism și arteroscleroza de *Dr. M. Căhănescu*.
28. Oameni de inițiativă de *Apostol D. Culea*.
29. Henri Ford de *Ing. N. Ganea*.
30. Musca de *I. Mureșanu*.
31. Ciupercile de *I. Popu-Câmpeanu*.
32. Cifrele de *G. M. Lăzărescu*.
33. Animale de demult de *I. Simionescu*.
34. Lămurirea potopului de *I. Simionescu*.
35. Din viața oamenilor întreprinzători de *Apostol D. Culea*.
36. Societatea națiunilor de *Artur Gorovei*.
37. Ficatul și boalele lor de *Dr. M. Căhănescu*.
38. Electrochimia și electroliza de *N. N. Botez*.
39. Noțiuni de electricitate de *Ing. Casetti*.
40. M. Berthelot de *Căpit. M. Zapan*.
41. Izvoare actuale de energie de *E. Severin*.
42. Goethe ca naturalist de *Prof. I. Simionescu*.
43. Viața'n munți de *I. Simionescu*.
44. Principii de biologie de *I. Simionescu*.
45—46. Fauna Mării Negre de *Băcescu M. și Cărăușu S.*

Seria B. „Sfaturi pentru Gospodari“

- No. 1. Ingrijirea păsărilor de *Prof. C. Motaș*.
2. Despre tovarășii de *Preot C. Dron*.
3. Despre scarlatină de *Dr. I. Gheorghiu*.
4. Livada din sâmburi de *G. Gheorghiu*.
7. Morcovul și alte legume de *P. Roziade*.
8. Sifilisul de *Dr. E. Gheorghiu*.
10. Votul obștesc de *A. Gorovei*

INOȘTINȚE FOLOSITOARE
DIN LUMEA LARGĂ

JAPONIA

ȚARA MINUNILOR

DE

I. SIMIONESCU

Profesor Universitar București

BCU Cluj / Central University Library Cluj

UNIVERSITATEA CLUJ
2002-7. X. 1032
CENTRALA UNIVERSEI

EDITURA „CARTEA ROMÂNEASCĂ”, BUCUREȘTI

422161

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Introducere.

Lumea 'ntreagă se află în mare neliniște. Nu se aude de cât de criza economică.

Și totuși atenția tuturor este atrasă de cele ce se petrec în Japonia. Expediția în China, ocuparea Manciuriei, atentate peste atentate, dovedesc marea turburare din Extremul Orient. Republica sovietică își adună trupele spre granița-i răsăriteană, iar flota Statelor-Unite nu părăsește Oceanul Pacific.

Intre România și Japonia se poate face o paralelă.

Când s'a întâmplat unirea Moldovei cu Muntenia, Japonia era o țară aproape tot atât de puțin cunoscută ca și a noastră.

Ambele au pornit la organizarea și modernizarea statului, cam în acelaș timp. Japonia însă a ajuns să fie temută de Statele-Unite și să joace în Orientul depărtat un rol civilizator și dominator.

Cui se datorește această distanțare? Nu numai numărului mai mare de populațiune. Printr'o metodică și îndârjită muncă, japonezii au ajuns un grad înaintat mai ales de cultură; altoită pe o civilizație proprie, străveche, cultura modernă a săvârșit minuni. Dintr'o țară feudală, în scurt timp, nici un veac, Japonia egalează în civilizație țări bătrâne, cum e Anglia.

La 1860 Japonia vine în contact cu lumea occi-

dentală. Până atunci nici o putere străină nu avea liberă intrare în țara încinsă din toate părțile de Ocean. La 1868 se pune temei statului; feudalismul a încetat. La 1874 țara este condusă după sistemul european, iar mijloacele moderne de civilizație sunt atât de înrădăcinate, pare că ar fi fost așa când lumea. La 1890 se șterge ori ce urmă politică a trecutului. Daimios și Samurai clanurile atotputerice odinioară rămân în domeniul istoric. Japonia devine o țară constituțională, cea dintâi în imensitatea Asiei.

Deosebirea mare dintre Japonia și România, pornite în același timp pe drumul civilizației, se datorește înainte de toate mijloacelor întrebuințate.

La noi se duceau tinerii se învețe în străinătate de cum terminau bacalaureatul; mulți făceau și liceul mai ales în Franța. Veneau îndărăt cei mai mulți înstrăinați sufletește. Îi lăsa indiferenți soarta poporului în mijlocul căruia aveau să trăiască, păstrat în incultura datorită vremurilor istorice neprielnice.

Japonezii au procedat altfel. Au chemat la ei învățați străini, care au muncit ca să rădăce universități și școli speciale în mijlocul poporului. Nicăzi nu se văd tineri japonezi învățând la Universități străine. După ce-și termină studiile în țara lor împânzesc lumea întreagă însă spre a se specializa, ceiace constituie o mare deosebire. În acest chip nu s'au înstrăinat din tinerețe. Chiar dacă vizitează țări și instituțiuni străine ard de dorul de a se întoarce cât mai repede acasă, spre a fi de folos țării, pentru care au o dragoste nețărmurită.

Iată cum descrie pe tânărul japonez, cunoscutul cercetător al Asiei, *Sven Hedin*:

„După ce tânărul japonez a lucrat ani de-a rândul

tr'un laborator din Europa și se întoarce în patrie, ultima zi din lungu-i drum, pândește de pe întea vaporului clipa în care prinde a se zări untele Fudji-Yama.

Mic de statură, cu fața galbuie și palidă, cu părul negru și lins, cu ochi mici ca pana corbului, îmbrăcat europenește, stând cu mânele în buzunar, uită ceasuri întregi către Nordest. În sfârșit rește muntele sfânt, care își înalță vârful tot ai sus și mai limpede. Nici o fibră din fața jăncuzului nu tresaltă; nici nu surâde, nici nu are ochii în lacrimi. Sufletul său însă este plin de furtive și mândrie, că aparține țării unde soarele sare, în pământul căreia dorm de veci strămoșii ei.

Dragostea de țară adânc înrădăcinată în sufletul cetățeanului ca și a omului din popor, a săvârșit înuncea prin care Japonia a ajuns atât de departe. Ministrul plenipotențiar al Japoniei la Londra și Paris, nu-și uită nici țara, nici obiceiurile străbune. Palatul legației are măcar o încăpere unde este țara, icoana țării.

Acolo se retrage, se îmbracă în hainele tradiționale și jertfește zeului, tot așa cum în țara lui în aceeași clipă, se închină toți ai lui, mic și mare. Țara lui posedă toate mijloacele civilizației europene: trenuri, telegraf, telefon cu sau fără fir. Înormântarea ultimului împărat Yoshi-Hito, în 1927, s'a făcut după ceremonialul străbun; carul funebru era tras de trei părechi de boi, cu picioare albe; preoții șintoisti, păreau ca niște stafii și îmbrăcăminte lor albă din cap până'n picioare. Era acelaș tablou ca și cu o mie de ani în urmă, biceiu păstrat cu sfințenie de și rugăciunile și obiceiurile tradiționale erau transmise în tot cuprinsul

țării prin microfoanele înșirate în lungul drumului pe unde trecea cortegiul.

Impletitura aceasta strânsă între trecut, prin pătrata obiceiurilor străbune și între prezentul modern, caracterizează poporul și îi face țaria lui Minunea prefacerilor iuți se lămurește astfel. Ele nu sunt simple forme împlinite, spuma ce se țipește, ci sunt altoite pe trupul sănătos al poporului.

Până la cel din urmă țaran ș'a însușit cultura necesară biruinței în viață, măcar că a rămas coarnele plugului.

Pământul Japoniei.

Japonia la început a fost o țară insulară, cum Anglia în Europa. Era formată dintr'un șir de 4 sule principale, înconjurate de un roiu de insule mărunte, ca un lanț muntos, în formă de c ce răsare din întinsul apelor. Capătul nordic (Hokaido sau Yesso) atinge paralela de 45° , trece prin Delta Dunării și nordul Munteniei și apoi insula principală Nippon (Hondo) cea mai lungă. Lanțul de insule se împlinește cu alte două mai mărunte (Șikok, Kiusiu), așa în cât capătul sudic ajunge până la paralela de 30° . Japonia propriu zisă se întindea astfel pe distanța din Muntenia și până'n nordul Africei.

După războiul din China (1894), Japonia capătă Formoza legată de I. japoneze prin arhipelagul Iu-Kiu. Ajunge astfel până la tropicalul Racului. Războiul cu Rusia (1904) îi aduce o jumătate din Sachalin, stăpânirea asupra Coreei (1910) și puternică influență în Manciuria.

Japonia ajunge o putere mare. Luând partea aliaților în războiul din urmă, se alege cu câteva colonii germane din Oc. Pacific (I. Caroline ariane, Marschall).

Japonia propriu zisă avea o suprafață de 381.250 km^2 , cam cât Polonia; prin ce a căpătat de pe urma războaielor din urmă, suprafața ei azi se ri-

dică la 677.635 Km, cam de 2 ori și un sfert în întinsă decât România.

În schimb însă populația este foarte deasă; trec de 63 mil. locuitori, ceea ce vine 157 locuitori pe un Km², (față de 61 la noi). Desimea populației lămurește năzuința de întindere a Japoniei.

Fig. 1. Harta Japoniei și a posesiunilor ei

Pământul Japoniei este mai mult muntos, cu prea puține locuri netede, mai ales spre coastă. Munții în mare parte sunt vulcani chiar în activitate. Cel mai înalt, este Fudji-Yama, văzut de la mari depărtări. Aproape izolat în mijlocul unui șes ce-i înconjoară baza largă, are forma regulată

unui con cu vârful mai înalt de cât al Neajului (3778 m). Doarme liniștit de la 1707, de are semne câte odată că nu e cu totul stâns. Pe vârful lui se vede aproape latul țării cât mare distanță pe Ocean. De aceea e socotit ca ințele sfânt. Chipul lui regulat se găsește în sa fiecărei japonez, fie desemnat măcar pe cacul unei cutii ca semn al legăturii strânse dintre fletul fiecăruia cu pământul țării scumpe.

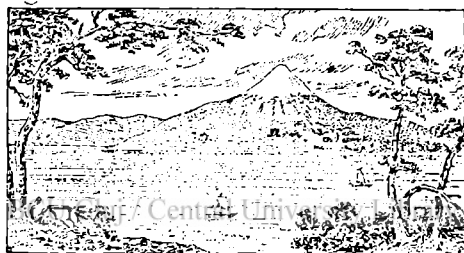

Fig. 2. Fudji-Yama

Râuri lungi nu sunt în Japonia, căci țărmlul irii este aproape. Lățimea cea mai mare a inleii principale este de vre-o 300 Km, distanța la Dunăre până'n Târnăva Mare. În schimb ele sunt iuși, cu cascade numeroase, ce dau meci neîntrecut peisajelor vioaie.

Din cauza climei favorabile (temperatura mijie din Tokio e de 30°), vegetațiunea este botă. Spre sud aproape tropicală, îmbrăcămîntea mântului formează pretutindeni un decor plăcut verdeață, ce dă farmec neuitat. Vrăstarea forlor de relief pe o suprafață restrânsă, felurimea borilor împrumută unor regiuni înfățișare de

rai, mai ales când sunt în apropierea mării. După cum în Italia este vorba *Veder Napoli e poi mori* (Să vezi Neapole și apoi să mori), tot așa e proverbul japonez: „Să nu folosești cuvântul splendid, înainte de a fi văzut Nikko“.

Nicăeri ca în Japonia nu se vede respectul pentru arbore, după cum nu e țară pe lume, în care fie o mai mare înțelegere între natură și sufletul oamenilor, fie din popor, fie din pătura cultă.

Totuși în Japonia nu e numai rai, ci și iad. Frumos și variat pământul ei dar și multe nenorociri vin de pe urma lui. Țara face parte din lanțul vulcanic, așa numitul inel de foc, ce înconjoară Oceanul Pacific. Numărul vulcanilor în Japonia este mare; unii (Bandai-San) aduc pustiri care nu se uită lesne. Dar Japonia întreagă e ca un leagăn. Pământul pare că n'ar fi înțepenit în adânci ar pluti. În popor există credința că e susținut de o broască țestoasă. De aceea mereu se cutremură. Între 1885 și 1905 s'au înregistrat 30.000 de cutremure, cam 4 pe zi. Unele sunt catastrafale. În 1923 s'au năruit, numai în Tokio, capitala țării, peste 200.000 case într'un singur cutremur ce a făcut 65.000 victime omenești. Portul Yokohama, din apropiere, a fost aproape cu totul distrus, scofându-se de sub ruini peste 75.000 cadavre. S'a socotit că nenorocirea a adus pagul de 438 miliarde de lei, bugetul României pe 18 ani.

Sunt mulți vulcani; se întâmplă dese cutremure. Dușman nemilos este însă și Oceanul Pacific mărginește coasta de răsărit a insulelor japoneze. Se duc pescarii în larg, la pescuit. Când se întorc acasă nu găsesc nici urmă din satul lor. Un val enorm (Tsunamis) s'a ridicat și s'a răsturnat peș țărni.

Pescarii, în larg, n'au simțit nimic din sbuciumul oceanului, care, mânios, s'a revărsat o clipă peste scut, pustiind totul în calea valurilor sale.

Cu toate aceste toane ale naturii, japonezii nu lasă de muncă. Ce a fost distrus se clădește în nou. După cutremurul din Tokio, energia poporului minunat se arată neînfrântă.

N'au trecut mulți ani și rănile nu se mai cunoșeau. Tokio și Yokohama ș'au schimbat cu totul fătășirea. Pe urma ruinelor s'au ridicat mândre ădiri, separate prin străzi drepte și late de peste 2 m. S'au creat parcuri pe o suprafață de 345.000 p. pentru ca în caz de cutremur să aibă lumea unde se aduna. Poporul s'a ridicat ca un singur om, ure a repara iute ceia ce natura în mânia ei a ărâmat în câteva ore.

În întregime luat, ceia ce caracterizează Japonia sânt peisajele pline de frumuseți variate, la care contribuie în acelaș loc munții, apele curgătoare, vegetația și marca. Există colțuri neuitate de cei care le-au văzut.

Poporul.

Când vre-un japonez să rătăcește și pe la noi, admirăm de energia ascunsă într'o făptură ce pare pernică față de săteanul nostru.

În adevăr japonezul este mic de statură și slab; mâna de om. Are fața palidă și umerii obrazului ieșiți în afară, de samănă cu un chinez, mai ales și ochii mici, ca niște cheutori, sunt cam oblici.

După majoritatea celor cari s'au ocupat de originea japonezilor, ei n'au aface cu chinezii; sunt socotiți ca arieni. Poporul Airu, albi la față, re-

strâns azi în interiorul insulei Jeso, este socotit drept poporul de baștină, de rasă ariană. Numirile de munți și râuri nu sunt japoneze ci date de acest popor străvechi. Sunt e dreptul învățați ca re-i socot de origină mongolă. Cu toții însă sunt de acord că nația japoneză provine din contopire îndelungă a diferitelor seminții: arieni, semiti, malaiezi, mongoli. Ca națiune de sine stătătoare datează abea din veacul al 13-lea. Viața ei istorică este mai scurtă de cât a chinezilor ori a indienilor

Fig. 3. Trăsura Japoneză

N'are a face însă origina, nici de unde au venit străbunii depărtați. Principal e că japonezii de azi constituiesc o națiune bine precizată, deosebită de cea a chinezilor, cu toată asemănarea aparentă. Caracterile dominante ale acestei națiuni sunt munca și solidaritatea. Individul nu înseamnă nimic; națiunea este totul. Fericit popor care posedă așa de multă înșușiri. Ele lămuresc progresul repede și l'a făcut țara. „În politică, în războiu, în comerț și în viața de toate zilele japonezii merg un-

une *Artur Brown*, un bun cunoscător al țării. O altă însușire caracteristică e legătura cu trecutul așii și cu natura. Modernismul nu i-a înrăinat sufletește; prin el s'a dat valoare intensă energiei poporului.

Bazat pe aceste însușiri, nealterate de civilizația introdusă, poporul întreg este conștient de puterea menirea lui.

Conducătorii își dau samă de forța neamului lor. Cer să aibă un loc sub soare, cum se exprimă un scriitor de seamă. Nu permit nici o schimbare în Asia de răsărit fără voia lor. Poporul a dat dovezi de ceiace vrea și poate în isboaiele cu Rusia și China, ca și acum când căută să se întindă și asupra Manciuriei. Cu toate milioanele de soldați cu cari se laudă, guvernul sovietic nu îndărnește să atace fățiș Japonia temută.

Cum sunt conducătorii în mâna cărora stau desenele țării, așa sunt și țăraniii legați de bucata lor de pământ. În sat nu se găsește colț nefolosit. De ce și pot să facă irigațiuni, cultivă orez. De ce și pot să facă o formă de trepte, pentru ca pământul să nu fie

lăsat să se spălate de ape. Nu-l lasă să slăbească. Strâng unoaiele de lângă casă ca iarba de leac în vase de lut și-l duc parcă ar fi comoară, pe ogoarele și în niște straturi.

Simplicitatea în viață e caracteristica japonezilor. În casele acoperite cu stuh, nu se găsesc nici scaune, nici scaune. O rogojină des împletită ține loc de pat. Pe ea dorm; pe ea stau la masă, cu picioarele încrucișate sub ei, ca turcii. Sunt în schimb și o curățenie deosebită și de o simplitate în îmbrăcăminte care întrece pe a țaranului nostru. O simplitate care e plăcută mai mult decât desculți sau numai cu un soi

de sandale. Și în ale mâncării sunt foarte cumpătați. Adesea numai orezul le e hrana zilnică. Japonezul e curtenitor și primitiv chiar cu străinii. Nu-și arată nici mânia nici bucuria. Pare indiferent și sufletul e în clocot.

E muncitor și strângător. Nu lasă petec de pământ necultivat, iar odihnă nu știe ce e. Exportul Braziliei de orez să bizuie pe munca și hărnicia coloniștilor japonezi, numai vre o 12.000 de suflete în răsăritul regiunii San-Paolo.

Se înmulțesc fără nici o restricțiune, căci altfel ar păcătuî împotriva legilor morale, la care țin. De aici marea desime a populațiunei. Așa se explică și dorința de expansiune teritorială, precum și politica ce o duce Japonia în Extremul Orient spre a-se întări în locurile apropiate de patrie: Coreea, Manciuria etc.

Au o deosebită calitate, ce explică și înclinarea poporului japonez spre manifestațiuni artistice. Iubesc natura până la divinizare, iar florile până la idolatrie. În vremea când cireșii înfloresc e sărbătoare pentru norodul întreg, iar Crisantema este o mândrie națională. Lucrătorii din fabrici au lângă ei câte-o floare pe care o mângâie în clipele de odihnă.

Când un arbore singuratec crește pe vârful unui deal, e lăsat să moară de bătrânețe. A-l tăia înseamnă un sacrilegiu. Palatul bogatului ori bordeiul săracului este înconjurat cu o grădiniță, cu flori fel de fel. De aceea japonezii au ajuns neîntrecuți în arta florilor. Sunt meșteri în închircirea arborilor de tot soiul. Mulți arbori de pădure, se găsesc în miniatură, în casa bogatului sau a săracului. E o artă dar și o minunată aplicare a răbdării ca și a științei, căci arborii nu sunt schilodiți ci închirciți prin o dietă anumită.

Cu un suflet ales, cu perseverență în muncă și în voință, cu o solidaritate demnă de invidiat, poporul japonez nu numai că a știut să fie, prin civilizație, în fruntea popoarelor asiatice, dar știe și vrea, și urmărește cu îndârjire ținta propusă cu eplină conștiință de puterea lui. — Fericit popor are a ajuns la o evoluție deplină prin calități use în valoare de o cultură sănătos înrădăcinată în mulțime, altoită pe tradiția străveche ieșită mai les din morala familială, din înțelegerea și cultul aturei din țară.

Cultura.

Mai mult decât firea poporului cu însușirile rătate, la înaintarea Japoniei pe toate terenurile, contribuit intensificarea culturii, de îndată ce a enit în contact cu civilizația occidentală. Minunea ransformării repezi se bizue pe serioasa organizare a școlilor, pe interesul temeinic și continuu l conducătorilor pentru școală și cultură. Rar popor a ajuns în atât de scurt timp mai temeinic a valorificarea energiei etnice prin școală și carte, a poporul japonez.

Școala nu a fost socotită numai ca o formă, parența care înșeală, bună numai pentru statistici. s'a dat o importanță fundamentală în deșteptarea poporului și în înviorarea puterei productive, reatoare.

La început sub influența culturii chineze, Japoiezii s'au întemeiat o cultură proprie, dar reserată mai mult puținelor spirite alese din pătura uperioară. Până la 1853 cultura străină, alta de :ât cea chineză, n'a străbătut în Japonia.

Actuala stare înfloritoare a Japoniei, cu învățați și scriitori de valoare universală, este rezultatul străduinții serioase din ultimele trei sferturi de veac.

De cum au prins să calce pe drumul progresului, Japonezii au pus temei pe răspândirea culturii mai ales, jos, în norod. Cultura mulțimii fost unul din punctele principale ale străduinței primilor reformatori de la 1871. Kido, unul din cei mai vajnici luptători culturali în Japonia, își

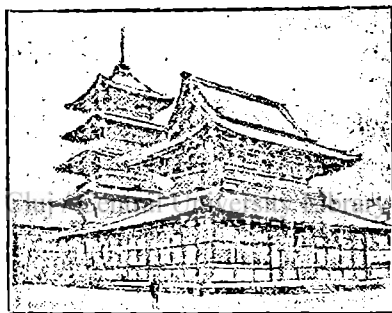

Fig. 4. Un templu japonez

ia drept țintă luminarea mulțimii. „Atâta vreme cât poporul rămâne'n întunec, nu-i folosește că va avea conducători luminați, căci nu-i poate nici înțelege nici urma; chiar dacă îi urmează nu e decât nici un folos pentru țară să aibă după ei o armată de robi“. Impăratul în proclamația cam din acelaș timp, spune: „Ne vom strădui să rânduim în așa fel cultura și educația, în cât să nu rămână sat cu o familie analfabetă și nici o familie cu unul din membrii ei fără știință de carte“.

N'au fost vorbe goale, nici de paradă. Cu perseverență toate guvernele au urmat acest program. Așa a ajuns poporul Japonez să fie temut chiar în Statele-Unite. Astăzi în Japonia nu se găsește eștiutor de carte, iar dintre copii de vârstă de coală, 98% între băieți, 99% dintre fete urmează regulat, cifre care vorbesc mai mult de cât ori ce, și ce privește dorința Japonezilor de a se instrui.

Învățătorul este persoana cea mai în cinste în țară, iar școala este socotită drept templu. Bugelele ministerului de instrucție este al doilea după cel al armatei. Departe de a fi ciuntit, dimpotrivă an de an crește, ca dovadă de încrederea ce se pune în puterea școlii și a culturii. Legile școlare nu se schimbă ca frunzele copacilor bătute de brumă. Ele nu sunt ieșite din dorința fiecărui ministru de a-și lega numele de o reformă, fie că să poartă pe sine ca nuca'n părete. Pe lângă Ministerul de Instrucție, există din 1917, un comitet educativ permanent, al cărui rost este, „să examineze chestiunile educației japoneze, așa în cât să se asigure progresul învățământului în țară“.

Școala nu este socotită ca o instituție anchilozată, ci care să mlădie fără schimbări bruste, după cerințele vremii, pentru ca să rămâie mereu izvorul proaspăt al înviorării neamului. „Numai metodele cele mai bune educative au în vedere și nu-i înșelământă nici o cheltuială spre a le desvolta într'una“ (v. Brown).

Stadiul actual al școlilor în Japonia este următorul: 733 grădini de copii cu 2088 conducătoare; 5.562 școli primare cu 189.476 învățători; 385 școli complementare cu 8242 învățători; 597 școli secundare cu 8132 profesori, 18 Universități cu 3.000 profesori, 723 școli tehnice etc.

Partea practică este tot atât de bogată'n seamă ca și cea teoretică; în 1926, statul a cheltuit 1.656.000 Yeni (cam 133 mil. lei) pentru trimeterea tinerilor spre specializare, în diferite țări din Europa și America.

Asfel se explică progresul general al țării. Pe de o parte o mulțime conștientă de valoarea ei cu munca susținută de cunoștințe folositoare; de alta specialiști reputați și conducători luminați. Ambele categorii sunt unite prin dragostea reală de țară și dorința sănătoasă a dezvoltării ei.

Ziarele și cărțile contribuiesc în largă măsură la răspândirea culturii. Apar 1137 ziare zilnice și 2850 periodice săptămânale și lunare. Patru ziaruri mari sunt trase în 4 milioane de exemplare zilnic, alte 6 în 2 milioane și jumătate de exemplare.

Cărți originale și traduse se tipăresc în cantități mari. În anii din urmă s'au tipărit cam câte 1800 de cărți pe an. E interesantă statistica lor amănunțită. În frunte vin cărțile de educație (17%), literatură (16%), Călătorii și geografie (16%).

Numeroase traduceri din toate limbile, apar aproape odată cu originalele. În această privință, spun un cercetător, Japonia este cea dintâi din lume, iar pentru numărul operelor traduse e a doua dintr-un mare națiuni.

Japonia actuală are educatori, scriitori și profesori care se bucură de renume și în afară granțelor țării; se citează cu lămurită mândrie naționaliști, care „ca cercetători științifici ori inventori s'au stabilit un nume general recunoscut (A. Brown).

Femeile iau parte devalma cu bărbații la mișcările culturale, sociale, politice și chiar financiare. A făcut mare vâlvă prin 1927, când s'a pronunțat

mele unei femei Yoné Suzuki dintre cele mai gâte din lume ; ș'a câștigat averea prin muncă pricepere financiară, care au uimit lumea.

Până la moartea soțului ei, în 1905, nimeni n'o a. Era modesta soție a unui mic fabricant de năr. De altfel modestă a rămas și când priu titudinele ei și îndrăznețele planuri financiare a uns la bogății fabuloase.

La noi, despre femeia japoneză se știe prea puțin. Se socot toate frivole, gingașe ca florile de lotus, oisha din Doamna Butterfly ori descrierile lui Loti. De fapt prin cultură femeia japoneză a ajuns un actor important în viața țării, după cum sub apăsarea supunerii față de bărbat ; ca ; o urmare a igiei, a jucat pe tăcute o influență hotărâtoare familie.

Mișcarea politică femeiască în Japonia este subornată celei sociale. Cu tot dorul de emancipare neile nu se gândesc atâta la căpătarea drepturilor litice cât la însănătoșarea lor morală și culturală. E metoda diferită de ceiace se observă la noi, de o mână de femei luptă cu îndârjire pentru emanciparea politică, uitând că sunt părți din țară care peste 90% de femei au rămas analfabete, și încă în lumea superstițiilor și a credințelor lpe vremea păgânismului.

În schimb mișcarea socială și culturală a femeilor oneze merită să fie cunoscută mai de aproape. După războiu sunt active în toate direcțiile. În stisticile oficiale se găsesc peste 1.100.000 femei e-și câștigă viața prin munca proprie. Sunt te 98.000 de medice, moașe ori surori de carie ; sunt 73.000 de profesoare de stat sau școli ticulare ; au ajuns chiar și miniere (100.000). l se mai pune'n socoteală femeile rămase la

munca ogoarelor, care iau parte activă, d'avalm cu bărbații, la cultura grea a orezului; pe seam lor e creșterea viermilor de mătase, ca și gospodăria casnică.

Conducătoarele mișcării feministe actuală, în dreaptă energia pentru a lucra «la tot ce atinge dezvoltarea minții, ca și la traiul sănătos al femeii.

Trebue să se știe că în Japonia, spre deosebire de ceiace e la noi, femeile n'au ajuns însă să fie primite la universitate iar în școlile secundare pătrund cu greu.

De aici o direcție importantă de luptă a societăților femești este aceea pentru intensificarea culturii și la femei.

«Societatea muncitoarelor» fondată în 1924 are de scop ridicarea nivelului social și moral al femeii. În această societate intră autoare, alătura de cusutoare, burgeze bogate alătura de servitoare. E o solidaritate bazată pe principiul muncii, ori care ar fi felul ei.

Ca să se vadă preocupările feminine din Japonia este de ajuns a pomeni de „Societatea patriotică a economiei“ înființată în 1927 cu «scopul de întemeia prin economii un fond de amortisare al datoriei publice» (Fr. de Tesson).

Scopul urmărit de femeile japoneze este mai înalt, mai sănătos, acela de a ridica femeia prin cultură la cunoștința valorii individuale și a pregăti astfel o armată, sănătoasă la minte și trup care să contribuie la întărirea și înălțarea patriei.

Din cele arătate pe scurt, învățătura ce o putem trage și noi din viața modernă a Japoniei este că adevărata cultură înrădăcinată în mulțime trebuie socotită drept preocupare de căpetenie a tuturor dacă dorim sincer ridicarea fiecărui individ |

ednicia omenească, prin care să pot săvârși
 inuni, pe toate căile, sociale, economice și politice.
 istanțarea atât de mare dintre Japonia și România,
 ornite în acelaș timp pe drumul organizației
 oderne a statului, se datorește înainte de toate
 însemnătatea reală și persistentă ce s'a dat culturii,
 întărire a energiei naționale.

Japonia economică.

Energia poporului japonez și mai ales destoinicia
 conducătorilor lui se vede mai ușor din enorma
 dezvoltare economică a Japoniei. Când citești mai
 amănunt istoricul prefacerii acestei țări, cu
 totul de a învinge greutatea și îndrăsneala de a
 a cruța nici un sacrificiu spre a ajunge la ținta
 în stabilită de mai înainte, pare că citești un roman,
 care imaginația precumpănește asupra realității.
 Când a pornit spre noul drum, o dată cu noi,
 Japonia era o țară agricolă sau de meșteșuguri mă-
 nte de și cu o reputație universală.

Majoritatea locuitorilor, peste 80%, cum e și
 noi, o formează populația rurală. Pământul Japo-
 niei, muntos în mare parte, nu este însă favorabil
 pentru o agricultură extensivă. Numai 15% din
 teritoriul țării este bun de agricultură. Fiind și
 populațiunea deasă din cale afară, Japonia trebuia
 să importeze orez, fasole și mei pentru hrana po-
 pulațiunii. Dintre celelalte ocupațiuni rentabile
 industria casnică a mătasei, a porțelanurilor și a
 scurilor precum și pescuitul, puteau să mai ri-
 cească veniturile statului. Cerințele unui stat cu ten-
 înță de modernizare nu puteau fi împlinite cu ve-
 nituri atât de slabe, iar nevoia de import creștea

mereu, ceea ce avea drept urmare înclinarea cum
penei financiare mai mult în partea deficitelor.

Conducătorii țării ș'au dat seama imediat de si-
tuația geografică a Japoniei și de necesitatea de
a deveni o țară industrială, nu numai pentru a
scăpa de importul mașinilor trebuitoare dar de a
lua înaintea altor țări, acaparând piețele de des-
facere din extremul orient.

Fig. 5. Un vânzător de stradă din Tokio.

Pentru această transformare nu se cerea numa
curaj, un plan sistematic, dar și o pregătire spe-
cială. Ca să înlăture această din urmă greutate
au atras specialiști străini, ademenindu-i prin avan-
taje mari, cum face bunăoară în timpurile de az
imperiul sovietic, care urmează calea Japoniei.

E caracteristică, de și pare glumă, următoarea telegramă dată reprezentantului japonez din Anglia, pe vremea de pregătire.

Urgent. Trimeteți la Tokio imediat, ceia ce urmează :

1. Un profesor de electricitate .
2. Un profesor de mine
3. Furnale pentru topit.

Cei chemați, ademeniți de lefuri mari, veneau, și puneau cu osârdie la lucru. Când fabrica intra în funcțiune, străinii erau trimiși îndărăt, cu toată politeța, în țara lor. În locu-le intrau drept concurență indigeni pregătiți anume sau care lucrau pe lângă specialiștii aduși din străinătate.

În acest chip Japonia ajunge o țară industrială, orașele principale devin îngrămădiri de hornuri, iar populația lor crește văzând cu ochii, din an în an. Tokio ajunge unul din cele mai mare orașe în lume (2.295.000 locuitori în 1929). Osaka cel mai industrial oraș din Japonia avea în 1898 cam populația Bucureștiului de azi (506.000 loc.) În recensământul din 1929, a întrecut chiar Tokio (2.409.000); e al 8-lea oraș din lume.

Industriile născute sunt variate. De la 125 în anul 1883, au trecut azi peste 50.000. În 73 de rșenale să construiesc corăbii, vapoare de toate mărimile. A ajuns a treia țară din lume prin flota comercială (Anglia cu 20.156 mii de tone bruto, Statele Unite cu 14.482 mii T. b. Japonia cu 4.187 mii T. b.).

Nu se găsesc instalațiuni industriale numai pentru nevoile țării. Japonia a intrat de mult în concurență cu țările mari industriale, ajungând să le

scoată din piețele asiatice căpătate cu grea trudă. E interesant de urmărit cum a procedat pentru ca să stăpânească comerțul de sfofe și pânze în toată Asia de răsărit.

Cea dintâi fabrică de țesut datează de la 1865, cam pe vremea când în România se instala cea dintâi moară cu aburi, a lui Assan. Astăzi Japonia exportă pânzeturi de bumbac de peste 16 miliarde lei anual.

Pe când însă fabricile din Europa și America trimeteau bună oară în Corea, baloturi grele, ori lăzi anevoie de transportat cu pânză lată, cură fabricau pentru toată lumea, japonezii procedau altfel. Studiau în prealabil obiceiurile coreenilor. Știau că ei preferă pânză mai îngustă. Le-au fabricat după plac, trimetându-le în baloturi mici ca să poată fi transportate pe spinarea animalelor. Și așa procedau după obiceiul locuitorilor din fiecare țară. Numai astfel au ajuns să cuprindă întreaga Chină și să trimeată pânzeturi până'n Australia în domeniul englez, până'n Havai în cel al Statelor Unite. Amenințarea industriilor din aceste țări e vădită. În China, Statele-Unite nu mai exportă azi pânză de bumbac de cât de 200.000 de dolari, pe când Japonia a ajuns la 60 milioane dolari.

Cu toată dezvoltarea exportului, prin cheltuelile făcute mai ales în legătură cu armata și flota de războiu, ca și din cauza războaielor victorioase dar costisitoare, datoria publică la 1929 se rădica la peste 7 miliarde și jumătate yeni, (Yenul = cam 80 lei).

Greutățile financiare sunt însă învinse și printr'o chibzuită politică financiară, Lumea este îndemnată spre economii; Numai acele făcute prin poștă s'au rădicat la peste un miliard de yeni

este 80 miliarde lei), crescând în ultimii 15 ani aproape 50%.

Prin tarife ridicate la import, se stânjenește uncaria banilor pe obiecte de lux. „In toată vremea aceasta de nesiguranță Japonia a observat politică financiară hotărâtă și consecventă, cu strămutată voință de a înlătura cheltuielile netrebuiare; prin economii raționale a ajutat țara cu izvoare noi de alimentare“ (Brown). Astăzi Japonia bucură în lumea bancară universală de cel mai pur renume.

Neosteniți, conducătorii caută noi relațiuni comerciale și le stabilește cu orice sacrificiu. În 1926 organizat o expoziție comercială până și în Constantinopol, iar anul acesta a fost o expoziție mai mică și la noi. Înainte de război se aduceau din noi, din Japonia, măcar scobitori de dinți și amandane de paie.

Demn de știut pentru noi este că la dezvoltarea comerțului și a industriei în Japonia, ieau parte toate straturile sociale. La început, cei din pătura nobilă, Daimios și Samurai, se țineau departe de asemenea îndeletniciri, care nu corespundeau națiunii lor sociale. Aveau acelaș dispreț pentru comerț și industrie ca și boierii noștri. Energia lor încă însă a învins. Pe când la noi tot mai dăinuiește boieria calice în Japonia s'au pus în fruntea afacerilor întreprinderi moștenitorii familiilor nobile, struți anume în această direcție, aducând cu ei numai puteri noi de muncă, nu numai pătrunderea afaceri legată de o pregătire culturală străveche, dar și o cinste nobilă care impune, folosind și pe această cale bunului renume al țării. „Când în imăvara anului 1927 piața financiară fu cuprinsă de panică, care a silit multe bănci din Tokio să

încidă porțile, conducătorii lor și funcționarii superiori, s'au sacrificat averea personală, pentru ca să satisfacă pe deponenți și mai ales să apere prestigiul Instituțiilor. Era un exemplu strălucitor de cinste în afaceri; puteau să se ascundă sub scutul legilor ca să evite sacrificiul pierderilor făcute pentru binele obștei" (A. Brown). Cât de departe sunt de Japonia, se vede și din asemenea cazuri de nobleță civică.

Principalele date din prefacerea modernă a Japoniei ¹⁾

Sforțările făcute de Japonia, de la 1868 până azi, spre a ajunge la întărirea statului și la starea de mare putere, se pot prinde după datele celor mai de seamă evenimente din viața ei. Este interesant de știut însă seama că anul 1868, corespunde cam cu începutul vieții moderne a României.

1868. Sfârșitul erei de feudalism, care a ținut Japonia izolată de restul lumii. S'a creiat o putere de conducere centrală, punându-se astfel capăt domniei latifundiarilor puternici, numiți Dai-mios.

1871. Instituirea armatei regulate.

1872. Se așează cea dintâi linie ferată în lungime de 18 Mile. La 1928 erau 23905 km câte 8.8 pe 100 km². (România 11,784, câte 4 pe 100 km²).

¹⁾ După Arthur J. Brown. Japan. Aufstieg zur Weltmacht. Der Aufbau des moderner Staaten. Bd. IV. Zürich u. Leipzig. 1931

Introducerea învățământului obligator.

1873. Inceputul puterii maritime; dezvoltarea esei.

1878. Întemeierea Băncii Naționale a împe-
lului.

1882. Călătoria Prințului Ito în străinătate spre a
rida constituțiile străine.

1890. Constituția este sancționată de către
părat. Împăratul devine șeful armatei și al
stei.

Puterea legislativă este dată în seama unui
nat cu membri numiți de împărat sau aleși de
sa socială de sus și a unei camere eșită din
geri generale.

1894. Faza politică de tranziție s'a terminat.
Statul modern japonez este întemeiat. Războiul
China.

1895. Pacea de la Schimonoseki, prin care China
cunoaște completa autonomie a Coreei și cedază
sula Formosa.

1904. Războiul ruso-japonez.

1905. Pacea de la Portsmouth. Japonia capătă
mătatea sudică a insulei Sachalin și stăpânire
upra drumului de fer din Manciuria sudică.
Prestigiul de mare putere face ca Statele
nite să aibă mereu îndreptată atenția asupra Ja-
niei.

1907. Greutățile financiare și impozite apăsătoare
mează războiului ruso-japonez.

1910. Anexiunea Coreei.

1912. Moartea împăratului Mutsuhito, marele
ormator al Japoniei.

1914. Japonia devine o țară industrială exporta-
re. Participarea ei la războiul mondial. Oicu-
rea Insulelor Caroline și Mariane în Oc. Pacfic.

1915. Amestecul Japoniei în Manciuria de sud ca o contra măsură a întinderii influenței ruse în Manciuria de nord. Ultimatul Japoniei către China, cerând trei puncte de sprijin în această țară: Manciuria, Șantung și Fukien, precum și încercări de a se amesteca în politica internă a Chinei.

1919. Participarea Japoniei la conferința păcii pune stăpânire pe Șantung ce aparținea Germaniei. Agitația studenților chinezi împotriva Japoniei care tot mai insistent se amestecă în politica internă a Chinei.

1921. Incercarea Japoniei de a-și întinde măcar influența comercială în Siberia de răsărit. Conferința de la Washington din care crește puterea Japoniei în Asia de răsărit.

1925. Recunoașterea regimului sovietic de către Japonia.

1928. Primele alegeri prin votul universal. Trimiterea de trupe în Șantung pentru apărarea intereselor Japonieze contra marșului naționaliștilor chinezi spre Nord. Inceputul boicotului în China pentru produsele japoneze. Introducerea pedepsei cu moarte în Japonia, ca măsură împotriva agitațiilor comuniste. Intronizarea tânărului împărat Hirohito.

1929. Japonia ratifică pactul Kellogg.

1930. Trimiterea trupelor de apărare a intereselor japoneze la Changai.

1932 Trimiterea de trupe în Manciuria.

Imperiul japonez.

Japonia veche era restrânsă la arhipelagul și insule din care Nippon era cea mai mare. De cu s'a rupt cu feudalismul și Japonia a venit în contact cu puterile străine, s'a deșteptat la condi-

prii statului dorința de întindere. Prea era deasă populațiunea iar terenul de cultură neindestulător. La acestea se mai adăugau și anii de foamete din cauza condițiilor climaterice. Cel dintâi anexat fost arhipelagul Riu-Kiu, ce se întinde până la Formosa. Veni rândul arhipelagului Curile, ce leagă Hokkaido, insula nordică de vârful Camciatcâi. Mă pregătirea și întărirea lăuntrică și mai ales creșterea unei armate disciplinate și a unei flote puternice pentru apărare și expansiune. Războiul cu China îi aduce Formosa; Cel cu Rusia jumătate din I. Sacalin.

În 1910 anexează Coreea. Marea dintre Japonia și Asia devine aproape mare Japoneză, ca și Mediterana pe vremea Romanilor. Războiul mondial aduce Japoniei I. Mariane, Caroline; ea primește în plus mandat asupra I. Marshal, după cum caștigă portul Dairen, la capătul liniei ferate ce se întinde din Transiberian. Teritoriul stăpânit de Japonia este încă o dată cât patria-mamă. Prin I. Marshal este apropiat de posesiunea Statelor-Unite (I. Havai) în Oceanul Pacific; prin Formosa este vecină cu Filipine, tot ale Statelor-Unite; prin Coreea este piciorul pe Continentul asiatic; prin influența sa mai mare în Manciuria amenință și Siberia răsărită. Prin urcarea pe tronul Manciuriei a împăratului împărat chinez, Japonia a ajuns în 1931 să întărească influența în această țară ce aparține ei, dar în același timp amenință transiberianul. Prin acțiunea tot din anul acesta la Changai, a încercat să încercuiască și Pekingul. Se explică astfel îngrijorarea Sovietelor dar și deosebita atenție acordată Statelor-Unite. Japonia a lucrat pe două fronturi: creșterea coastelor ei pacifice; pregătirea și începutul stăpânirii în Asia continentală.

Fie care din coloniile căpătate, nu numai formează ca un soi de întăritură, de jur împreori teren pentru colonizarea surplusului de populațiune, piețe sigure de desfacere a produselor sale industriale, dar ș'a asigurat astfel și bogăci câmpuri cu materii prime.

În porțiunea sudică a I. Sachalin, cu climă asemănătoare de pasc renii la latitudine Giurgiului, sunt păduri întinse de conifere, exploatate din 1926, pentru fabricarea hârtiei în primul rând. Curenții marini din coastele insulei, o regiune tot atât de bogată cu pești ca și Țara-Nouă de pe coasta răsăritească a Americii.

Importantă este mai ales *Coreea*. E o țară cu configurația Italiei, cu largi câmpuri de agricultură și mai ales cu multe minerale (aur, fer, cărbuni). Cu spiritul ei de organizare Japonia aproape încercă producția de orez, de care are nevoie pentru hrana populațiunii ei, iar bumbacul american, a cărui cultură a întins-o în partea sudică a Coreei, o emancipează de tributul mare anual pe care îl dădea statelor producătoare de bumbac. Dintr-o țară înapoiată, căreia însă Japonia îi datorează vechea cultură chineză, cât și creșterea vermiculor de mătăasă, japonezii au început să transforme Coreea într-o țară productivă. O linie ferată trasă în lungul peninsulei. Se leagă la Mukden, principala linie ce duce din transiberian spre Pekin. Alte linii secundare, se despart de la Seul, capitala Coreei. Prin aceasta însă japonezii nu urmăresc numai transportul bogățiilor diferite, cât puțin de repede înaintare a armatelor sale către Manciuria și Vladivostoc.

La începutul stăpânirii japonezii au terorisat populația băstinașă. S'a născut o dușmănie față

: stăpânitori și stăpâniți. După ce s'au așezat dinic, acum au schimbat tactica. Doresc o pierdere sinceră cu coreenii, urmând pilda de realizare a Angliei.

Manciuria separă China de Siberia. E o regiune în care se dau luptele cele mai grele pentru stăpânire între Rusia și Japonia, căci transiberianul trece prin Manciuria de nord și duce la Vladivostoc. Acest port nu mai are însemnătatea de odinioară. Japonezii au căpătat în schimb Dairenul, fost de Corea, ajuns azi port internațional. De acolo a început propaganda japoneză în Manciuria sudică, prin linii ferate, care se întind și în spre Mongolia. E urmărirea tenace a unui plan marelui întindere a Japoniei; perseverența în îndeplinirea lui o dovedesc și evenimentele petrecute în acest an.

Formosa completează unele bogății care lipsesc în celelalte colonii. Poziția ei sudică favorizează producerea trestiei de zahăr, a ceaiului, dar mai ales a boroșului ce dă camfora. În nordul Formozei se găsește aur (242 kg. în 1925), cupru, cărbuni și petrol.

Într-o țară cu construcție medievală, Japonia pornește pe drumul statelor moderne odată cu noi conducători pricepuți, mari patrioți înainte de toate, Japonia a luat în extremul orient rolul pe care l-a jucat odată Anglia în vestul Europei. Intinsă pe 30 grade latitudine, distanța din nordul Norvegiei până în inima Saharei, prin Formosa trecând pe la tropicul racului, Japonia are azi la îndemână căi de comunicație diverse, care-i pot asigura progresul, ori independența economică și industrială. Japonezii au făcut o muncă uimitoare, care au transformat țara lor radical numai în 75 ani. Pe picior de ega-

litate la Liga națiunilor cu vechile state euro-
nești, a devenit temută de Rusia sovietică,
ce în ce e mai temută și de Statele-Unite. A ajuns
focarul de civilizație în Asia răsăriteană și dom-
situația economică în această parte a lumii de
ecuator până aproape de cercul polar.

BIBLIOTECA

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

BCU Cluj / Central University Library Cluj
cuprinde cel mai variat izvor pentru cu-
tura generală necesară ori cui, de la cel
mai specializat cărturar până la cărturar
satului.

Au apărut până acum peste 160 de că-
știi cu aproape 2.000.000 exemplare.

eșterea porcilor de *C. Oescu*.
 Iagăra de prof. *V. Babeș*.
 egerea semințelor de *C. Lăcrișianu*.
 Iăcirii bolșeviste de *Maior I. Mihai*.
 Iadnița și plantele din răsad de *V. Sadovcanu*.
 eșteșugul vopsitului cu burueni de *Art. Gorovei*.
 Istrarea cărnei de porc de *G. Gheorghiu*.
 Iul de prof. *E. Udrischi*.
 Iim trebuie să ne hrănim de *E. Severin*.
 Ișia de *Dr. Emil Gheorghiu*.
 Imurirea Constituției de *Artur Gorovei*.
 Imul și societatea de *Al. Giuglea*.
 Iecătăria sătencii de *Maria Gen. Dobrescu*.
 Iecla de Zahăr de *C. Lăcrișianu*.
 Igrășarea pământului de *I. M. Dobrescu*.
 Ifiguri de baltă de *Dr. T. Dumitrescu*.
 Ienul de *A. Giuglea*.
 Iaturi practice de *Ing. A. Schorr*.
 Iumurirea Calendarului de *A. Giuglea*.
 Ionjunctivita granuloasă de *Dr. I. Glăvan*.
 Iirueni de leac de *A. Volanschi*.
 Iaturi casnice de *Maica Raluca*.
 Iultura tomatelor de *I. Isvoranu*.
 Irșete pentru gospodine de *Maica Raluca*.
 Ilhoarea de *Dr. T. Dumitrescu*.
 Ienoragia sau sculamentul de *Dr. N. Ioan*.
 Iactica agricolă de *A. Bejenariu*.
 Iza de băut de *Dr. I. Bălțeanu*.
 Ifoșul Exantematic de *Dr. Tudor Dumitrescu*.
 Iialele animalelor de *I. Popu-Câmpeanu*.
 Iicrări din pănușile de porumb de *Titus G. Minea*.
 Irtoful de *I. Popu-Câmpeanu*.
 Iom să trăim de *Dr. F. Grünfeld*.
 Iocrări din pae și sorg de *Titus G. Minea* *

Seria C „Din lumea largă“.

Iinții Apuseni de *M. David* *
 Iioovina de *I. Simionescu* *
 Iesarabia de *G. Năstase*.
 Iibrogea de *C. Brătescu*.
 Iița în adâncul mărilor de *C. Motaș* *
 Iș. A. Șaguna de *I. Lupaș*.
 Iluania de *G. Năstase*.
 Iimpia Transilvaniei de *Ion Popu-Câmpeanu*.
 Ildova de *I. Simionescu* *
 Iimănii din Ungaria de *I. Georgescu*.
 Ijd. Turda-Arieș de *I. Mureșeanu*.
 Itra Hațegului de *Gavril Todica*.
 Iș. C. Haret de *I. Simionescu*.
 Ilnemarca de *Magda D. Nicolescu*

- No. 24. N. Milescu în China de *I. Simionescu*.
 „ 25. Cetățile moldovenești de pe Nistru de *A. Apostol*.
 „ 26. Românii din Bulgaria de *Em. Răduță*.
 „ 27. Valea Jiului din Ardeal de *P. Bocuș*.
 „ 28. Țara Bârsei de *N. Orghidan*.
 „ 29. Vechiul ținut al Sucevei de *V. Ștefan*.
 „ 30. Macedo-Românii de *Tache Papuc*.
 „ 31. Românii din Banatul Jugoslav de *P. Bocuș*.
 „ 32. Coasta de Azur de *I. Simionescu*.
 „ 33. Elveția de *Traian G. Zaharia*.
 „ 34. Maramureșul de *Gh. Vornicu*.
 „ 35. Austria de *I. Simionescu*.
 „ 36. Belgia de *Traian Gh. Zaharia*.
 „ 37. Afganistanul de *I. Simionescu*.
 „ 38. Anastasia Șaguna de *Dr. I. Lupaș*.
 „ 39. Djalul de *Alexandru Lupeanu-Melin*.
 „ 40. Marea Neagră de *Dr. I. Lepși*.
 „ 41. Pe urmele lui Robinson Crusoe de *I. Simionescu*.
 „ 42. Din Norvegia de *I. Conea*.
 „ 43. Din vremea lui Ștefan cel Mare de *Gen. R. Roșca*.
 „ 44. Japonia de *I. Simionescu*.

Seria D. „Știință aplicată“

- No. 1. Fabricarea săpunului de *A. Schorrrary Cluj*.
 „ 2. Motorul Diesel de *Ing. Casetti*.
 „ 3. Industria Parfumului de *E. Severin*.
 „ 4.—5. Aerul lichid de *Ilie Matei*.
 „ 6. Industria Azotului de *L. Căkon*.
 „ 7.—9. Locomotiva de *Ing. Casetti*.
 „ 10. Aeroplanul de *Dr. V. Anastasiu*.
 „ 11. Baloane și dirijabile de *C. Mihăilescu*.
 „ 12. Betonul armat de *Ing. N. Ganea*.
 „ 13. Gări și trenuri de *G. Siadbei*.
 „ 15. Aparat de Radiofonie de *Căpt. M. Zapan*.
 „ 16. Tiparul de *V. Romanescu*.
 „ 17. Ce se scoate din cărbuni de *C. V. Gheorghiu*.
 „ 18. Industria materiilor colorante de *G. A. Florea*.
 „ 19. Fotografia de *Căpit. M. Zapan*.
 „ 20. Industria zahărului de *G. I. Baboianu*.
 „ 21. Șase montaje de radio de *Căpit. M. Zapan*.
 „ 22. Cinematografia de *Căpit. M. Zapan*.
 „ 23. Automobilul de Căpit. de aviație *M. Pantazu*.
 „ 24. Fabricarea sticlei de *G. A. Florea*.
 „ 25. Gazele otrăvitoare de *Căpit. M. Zapan*.
 „ 26. Impăierea păsărilor de *N. C. Pănescu*.